

ALSÓ-LENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára: 6 kor. Fél évre: 4 Negyed évre: 2 Egyes szám ára 20 fillér.		Felelős szerkesztő, leltárlajos és kiadó: ANDOR PÁL. MEGJELENIK MINDEN VÁSARNAP.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fo-utca 4. Hirdetéseket díjazásból szerint. Kéziratok nem adnak vissza.
---	--	---	---

Felhívás a hazai ipar érdekében!

Egyszerű levelet írunk Zalavármegre néphez. De tisztelettel szólítjuk meg az egész közönséget, mindnyájokat, Kedves Felebarátaink! kik ebben a megyében laktok, akár gazdagok vagytok, akár szegények; akár gyermekek, akár öregek; akár férfiak, akár asszonyok; akár urak vagytok, akár cselédek avagy szeléreik; meg együttesen van nekünk egy közös-gyünk, a főle, amelyen lakunk, Magyarország.

Nektek írjuk e levelet polgártársaink, felebarátaink, mindnyájatoknak. — Olvassátok el, hogy tudjátok meg, miről van szó. Hozzatok szólnak mindnyájatokhoz. — Hallgassátok meg, hogy megérthessétek, — s értesétek meg, hogy felelhessetek rá. Segítséget hiunk. Gyerekek segítségünkre. Hiszen beemtekkel akarunk segíteni. Mert hazánk boldogsága nekünk is, nektek is, mindnyájunknak közösen és együttesen a boldogsága.

Bizonyosan hallottatok már arról, hogy a szomszéd társországgal való közös teherviselésre Magyarország most már egy néhány millióért fölébb tartozik fizetni, mint a múlt években. Azt is hallottátok, hogy több millió adóssága is van az államnak. Ezt a roppant sok pénzt mind mi adogatjuk össze, mikor az adót fizetjük; az adót pedig már csak jól ismerjük mindnyájan. S az a roppant sok pénz mind kimegy az országunkból s

annyal vagyunk szegényebbek. — Azonban mind ezek olyan politikai dolgok, hogy mi nem foglalkozunk velök. Foglalkozzatok a quótával, államadóssággal s adóval az ország képviselői. Mi csak azt tudjuk, hogy ez így van, de nem igen segíthetünk rajta.

Hanem van ezenkívül nekünk más bajunk is, melynek nem a törvényhozók az okai, hanem mi, a társadalomnak és a közönségnek éltnék emberei. Özönnel öntjük idegen országokba a pénzt, mintha parancsolatra lennők. Önkenyestelen tesszük, hogy előbb koldusok, azután szolgák, végre hazatlanok legyünk.

Özönnel öntjük. Nem hiszitek?

Sétálpalczákat, ruházatunkat, burtorzatunkat, sokan még a kenyéremi ételt is külföldről hozatjuk. Mert fejezök a liszt. Azzal nem bírunk, hogy vajjon nem messzelel fejezték-e meg? Hat a sétálpalczát tudjatok-e meg? Hat a ruházatunkat meg — s „elegans”? Elviszik a mi erdőnkől a fadarabokat, nekünk van elég szerszámot, egy-két fillert fizetnek érte, mi meg annyira sem becsüljük azt a leórót hitvány ángam s bemártják egy folyadékba — mástap egy, két, három koronával vásároljuk meg — s gyönyörködünk az idegenek művészetén. Ruházatot burtorzatot s egyéb szerszámot és délmiszérkeletet is külföldről kell venni, azt, mondják mert a magyar még nincs kifejölve, a külföldi pedig tökéletes. Különös! Talán nincs teltelege a magyar embernek? Hiszen a gyufát magyar ember találta fel.

Irinyi Józsefnek hírták. Egy igénytelen ember ágyukat csinált szabadságharczánkban. Ki ne hallott volna Gábor Aron ágyúiról? s a németnek, francziák és angolok előtt ezöltő száz esztendővel magyar tudós készítet legelőször velocipédet. Bolyai Farkas marosvásárhelyi matematikus volt.

Hogy lehet az, hogy még sines fejlett magyar iparunk? Többet mondtok. Hiszen a magyar az ősi időben foglalkozott műf mesterséggel, előbb, mint földműveléssel; mikor még szántani nem tudott, fényes lőszerszámokat készítet. Ezöltő ezer esztendőkel volt már, bár kezdeleleges fa és vasiparunk, rézmi és bórparunk s nyomban követte ezeket a főlemveléssel együtt a szövő, fonó ipar. —

Hogy lehet tehát, hogy ezer esztendő múlva sines kielégítő iparunk, holott telhetség és ezerszándó volt rá. Van ennek oka. A magyar nemzet százalokan keresztül karddal védelmezte a nyugati országok iparát és életét s most pénzrel ápolja. De nem becsül meg saját felebarátjának a talalmányát és készítményét.

Nem az első, hanem ez a második ok az igazi.

A legnevetségesebb kicsinyiséggel is meg lehet ezt bizonyítani. Zalavármegyében négyszázezer (400.000) ember lakik. Igazunk van-e, hogy ha minden emberre csak egy 2 filleres tok gyufát számítunk, mely egy esztendő alatt elfogy, pedig több elfogy, igaz-e, hogy ez a megye évenként csak gyufáért nyolcz

TÁRCZA.

Gondolkodom.

Gondolkodom: oh! mennyi szép Gondolatom támad.
A legszebbik: hogy leánya Vágyam két utánad!

Utánad, ki messze — messze Elköltözél tőlem;
Mégvárard azt a jövőt,
Mit oly széppé szóltam.

Mily kedves volt, mikor te is —
Velem egytetérve —
Bátran nézél a sivatag Zordon tengerére.

És csüggedő erőm mikor —
Szavad hallatam —
Visszatérve, merésszé tett
Ángam a csatára!

Csatáztam a zord elemmel,
Mit irygek szótték . . .
Ime mostan elűnt minden
Varázsa erőnek.

Röyké Béla.

Egy óvodás kisasszonyhoz.

(Tisza-Ujlak.)

I.

Ott voltam, azt az óvodában . . .
És mint piciiny gyerekek
Hallgattam oktatásodat
S esodaltam szivedet.

Kérdem: szív-e az, mely olyan
Igon sokat szeret,
Vagy csak érzékenlen darab hús
A mely már azt sem
Tudja, hogy szoret?

II.

Miért var az, hogy a mikor
Tegeged meglátalak,
Egy rántak érezem ugyanmát
Búvós varázsa alatt?

Feleltem volt vagy szerelem?
Igazán nem tudom.
Csak annyit tudok: azóta
Folyton előttem
Lebegsz angyalom.

III.

Megtört az átok búvós ereje . . .
Boldogam mosolyg a pázsit, a rét.
És felvidulva új életre
Örvámé áldja Istenet.

Fel ocsudtam az ámulatból, melybe
Tündér szépséged ejtett engemet
S most laudához borulva, — esdvé
Könyörgöm ki szerelmedet.

Röyké Béla.

Ha rád gondolkodom . . .

Ha rád gondolkodom neha, neha
Ábandos, kedves, kis leány,
Ugy érzem, gondolom magamban,
Mégis szerelmedet talán.

S ha melá arczod neha látom,
Melyről a lu dereng csám:
Tudom, te is szerellett egyszer
Valakik meilyen igazán.

Pusztai Béla.

DISZLEVÉLPAPIROK kártyapapírok, csinos festett-, fa- és papír-casettában. Emlékkönyvek, Jegyzet- és egyéb könyvecskék, Kottás- és képes levelezőlapok (vélkei megrendelésnél 15 drb portómentesen küldetik) **dús választékban kaphatók**

Balkányi Ernő papírkereskedésében, Alsó-Lendván.

ezet koronát küld Linzbe és Augsburgba? Az egész országot elfogy százan (8000x100) s ez annyi mint nyolczszáz ezerkorona, mely kinyegy az országból, pedig benne is maradhatna, sőt ben kellene maradnia.

Nyolczszáz ezer korona! de ez a legnagyobb találatra való számítás, mert valóságilag két enyi is kinyegy, — s ez csak egy év alatt! (1898-ban pl. egy millió 182 ezer korona). Ez valóság és ez csak gyufa! Hol van a ruházat, bútorzat, hol vannak a drága szőnyegek, „sifonerek”, kendők, a hecsi és brüsszeli csipkek, mikor a kakasoltat külföldről hozatjuk a kalapra s Angliából vásároljuk a — kutyát is.

Vessen hozzá, akinek kedve van, hogy csak éventek, mily tenger pénz meg ki önkénylik hazánkból, a mi szegénységünkre, csufságunkra és szegénységünkre.

Sok az! Rámegy felmúlár koronára! Mi egyszerű emberek nem is igen tudjuk, hogy mennyi ez.

Ennyivel gazdagodik a külföld éventek. S éventek ennyivel szegényedik a mi országunk. De vajon meddig tarthat ez így! kitudna megmondani? Magyar anyák, kiknek gyermekeiket és unokáikat vannak, gondolok-e erre? micsoda just hagytek nekik? Magyarországot? Ki tudja, kiz lesz a licziatizáció? Mert csakugy dobra kerül egy pazarló nemzetnek a földje, mint egy pazarló családunk a telke.

Felmúlár korona! s ez nem is politikai pénz. Ezt mi egyes emberek adjuk a szomszédoknak, kényserítés nélkül, önkényesen, magán pénzarányból. Pedig egy kis takarékosági hajlandósággal magunknak is megtarthatók.

A család minden egyes tagjának, a háza minden egyes polgárának takarékoskodnia kell, hogy a közvagyon romlásnak ne induljon.

Hogyan kell takarékoskodni? Ugy hogy iltón készítsük el az életközvetleteket. A családi otthonban és a nemzeti otthonban.

A hazai ipart és a honi ipart kell megteremteni s a megtevőket pártolással ápolni fejlesztési és erősítési. S amit a mi földünk megteremti és megterem, s amit ami kezünk megkésztethet és megkészt, eledelelünk meg azzal, s tartsuk bünös dolgokat, ha valaki könnyelműen külföldre szórja a pénzt. A magyar föld terményeit becsüljük meg s a magyar kéz munkáját eledelelünk meg, vagy ha jobbat akarunk, kerjük, követeljük jobbat, de segítsünk is rajta, hogy jobbat készíthessen.

Nem jó a mi készítményünk? Hat pl. a stajen gyéngyvirág egy egyszerű cseppent az égből? Nem. Elöl kezdette volt az is s fokozatosan fejlődött.

Hat legyünk türelmemmel mi is legalább egy-két esztendőig.

Értjük meg, hogy a magyar ipar pártolása nem csupán a magyar iparos embernek a pártolása, hanem nemzeti érdek, s keltős czélya van. Az ipar fejlesztésével a nemzeti művelődést emeli s a tékozlás megakadályozásával fenntartja és gyarapítja a közgazdaságot.

Kedves honfitársaink! Mostaniában a miniszter urak is kiadták a rendeletet, hogy becsüljük meg drága hazánk földjének terményeit s pártoljuk a külföldiek felett hazai gyártmányainkat.

Ne várjuk, hogy szerkentsenek minket a hazaszeretetre. Legyünk önkényesek a hazafiság dolgában. Erősebb és állandóbb lesz a mi honszeretünk, ha szabadkárától jön az, mint ha rendelet sarkalja.

Ne csak a hivatalok pártolják a hazai ipart és termelést. A hivatalokban sincs benne minden ember. A társadalom közönségének kell pártolnia. Ebben benne vannak

a hivatalok is. Benne van minden ember. „Kit e föld hord s égével betakar.”

Egy jobb társadalmat kell teremteni. Az emberek gondolkodásmódját, érzését, indulatát, erkölcsét, szokását, hajlamát kell jobb irányba terelni; egy jobb nezetet, véleményét és divatot kell uralkodóvá tenni, hogy közünkünk, művelődésünk és közgazdaságunk fejlődését öntudatosan segítsük, — tehetőségünkben legyünk önértékesek és a helyett, hogy hiuk lennénk mások majmolásában, inkább az egy áldására; földünk természetére és sajátkeztünk munkájára legyünk büszkek. Tartsuk díesősegek az önállóságot.

Ha ezt a divatot meghonosítjuk, ezt az önálló divatot, akkor az a sok, sok millió pénzünk nem fog idegen földre menni.

Ez a divat lesz az a vámsorompó, mely nem az ország határán, nem is a hazánk küszöbén, hanem a szívünkben lesz felállítva s a vörnkell lesz nemzeti színe festve. Csak ez a vámsorompó fogja megemteni a közgazdaságot s fogja fejleszteni a magyar ipart s vele együtt a magyar művelődést.

Am nem lehet ezt a vámsorompó egy nap, egy hét alatt, sem egy év alatt felállítani. Nemzedeket kell nevelni. A nevelők, a nevelő intézetek, az anyák, a tanítók, az előjárók s legesleginkább az asszonyok nagy műve lesz az, ha az értelem, érzék, és az izés jobb irányt vesz.

Nagy reményünk van, hogy ezt a felhívó levélünkkel különösen az anyák és a tanítók figyelemmel fogják olvasni s egy kisé gondolkodnak rajta. — Ti vagytok magyar anyák és iskolatanítók, a nemzet szívére. A ti főró lelkekből kerül ki az ember, mint kohóból a tiszta óvas vas.

Nekték van a legtöbb kötelességek, de nektek van a legnagyobb díesősegek.

Kedves honfitársaink! A magyar ipar pártolásától van szó, hogy ne szegényedjünk el egészen a koldusból. Sőt inkább jobb módra és önállóságra legyünk szert.

Az ország keleti részén, Kolozsvár nagy erővel megindult a mozgalom s utána az ország nyugati felében másodiknak Zala- vármegyében alakítottunk bizottságot az eszme terjesztésére. Hitünk s reményünk van, hogy átterjed az eszme a szomszéd vármegyékre is, mint átteben a frislevegő odább s ma a rónák nádasát lengeli, holnap a bércegek fenyvesét suhogtja, s bejárja az egész országot. — Nem lesz így? Nem lehet tudni. Semmi eredményt sem lesz? Azt sem lehet tudni. Nagy fába vágtuk a fejszét? Lehet. A kisdéknek állunk félre. A gyáva még kis dolgot sem tud elvégezni. A ki megindul az elbukhatik, de a ki nem indul meg, az bizonyosan nem jut cselhoz.

Kedves felebarátaink! Zalaegerszegen, vármegyénk központján, január 14-én egy nagy értekezlet kimondotta elvül, hogy pártoljuk a hazai ipart. Az értekezlet bizottságot küldött ki egyesület alakítására, alapszabály készítésre s egy közgyűlés összehívására, hogy ebben az úgben egy értekezés mozgalmat indíson meg vármegyénkre kiterjedőleg.

A bizottságtól szerkesztett alapszabály nagyobb körvonalra az, hogy I. az egyesek és családok elszegényedésének megállítására sürgessük a hazai ipart megteremtését, fejlesztését és megerősítést;

2. nemzeti közgazdaságunkra ek kulturánk vonaskozólag fejlesszük a hazai ipart s pártoljuk a hontermelést.

Ez utóbbinak több utja-módja lehet: hogy adjunk előnyt a honiaknak, állítsunk iparszarnokot, rendezzünk kiállítás stb. Eszközünk lesznek a kölcsönös felvilágosítások, utmutatások, szóval és írással, értekezések

felolvasások, értesítők kiadása stb. A vármegyét felügyelőkhöz házza be az egyesület.

Hogy az eszme megvalósítására kinyelző eszközök közül mely melyeket és milyenek fog inkább a bizottság felhasználni: későbbi dolog és részletkérdés.

Egyelőre csak arra kérjük minden megyei honfitársunkat, hogy ha e mozgalom jónak, helyesnek és hazafiasnak tartja: csatlakozzék hozzánk. A mellékelt aláíró ívet használja fel buzgó lelkesedéssel minél nagyobb körben, e level felolvasásával, magyarázatával terjeszse a mozgalom eszméjét, a községben, a környékben. Egyesületünknek tagja lehet minden honpolgár. A kötelességek mellett jogokat is ad az egyesület. A kötelességek nehézsége nem riasztat el. Kezdfőhétik egy fillér áldozattal.

Es vessünk számat. Ha a megye minden emberére egy fillér jut, már negyzer korona alatta van az egyesületnek. Ha egy ember két fillért ad, nyolczszer korona. — Erre az alapra már jó reménytel lehet építeni. Minél nagyobb anyagi ereje van, annal fényesebb kért érhet el az egyesület, — előbb azonban kevés anyagi erővel is küzdhetünk csak legalább, lelki erőt, bátorságot hitet és reményt hozzatok a harczba.

Gyertek kedves atyáink! lelbarátaink, ifjak és öregek, nem e körülköltözés nélkül vallás, nemzetiség és politikai pártkülönbség nélkül, gyertek a legeszekélyebb áldozattal, egy fillérral is, de erős hittel, jóindulattal, szegődjétek a mozgalomhoz, erősítsétek a mi szavunkat és segítsetek diadala a mi becsületre jó szándékunkat, közös boldogságunkat, a hazánk a javára; mert ha boldog az ország olyan az, mint az Istennek igazságos napja, visszazugorosa rank a boldogságot.

Dr. Kele Antal. Dr. Csák (Újváry). Borbily György.

HIREK.

— **Küldték kiterjesztés.** A zala-egerszegi kir. törvényszéknek január hó 31-én volt a folyó év első negyedére az esküdték kiterjesztése Stanislavszky Adolf törvényszéki elnök előnölete alatt, Szalay László, Skodany Anik, trszéki barák, Dr. Feller Arthur kir. ügyész és az ügyvédi kamara képviselői által megjelölt Hajós kamari elnök részlete mellett. A bírósági rendes esküdték: (Hajós Gusztav (Tapolca), Rimer Ferenc (Sámg), Stolzer Jakab (Sójtör), Sibrik Adorján (Háshág), Grünwald Lajos, Sotár Kálmán, (P. Ozmánudmbja) Szellyes Lajos (Mihályfa), Szabaly Géza (Rozmándlak), Markus Lajos (Bellatka), Viosz Jozsef (Szent-Groth), Stádás János (Tárok), Rimer Lajos (F.-Sz.-László), Epstein Vilmos (Sámg), Szabó Károly (Újváry), Hajós István, dr. Balazs Miksa, Földes Sándor, (Köves-Kálta), Schaffer Mihály, Nemeth Deszö (Tapolca), Fülel Imre Kajdos Károly, (Günesst), Horváth Bela (P. Sz. László), Nemeth Mihály, (A. Lendva), Paller Kálmán (N. Palina), Vendel János (Sámg), dr. Wolth Adolf, (A. Lendva), Fetei Alajos (Tapolca), Major Jozsef (Sámg), Magyar Miklós (Kapócs), Koller Ferenc (A. Lendva), Pótlagok: dr. Zarka Zsigmond, Weiss Ede, Udvardy Ignác, dr. Szeghy Eömer, Sebök Sándor, Vizi Gyula Sebich Sándor Rosenber Zsigmond, Hangy Géza Shulbes Károly (Besenyő).

— **Állandó gazdasági tanács.** A földművelésügyi miniszter Koller János sójtöri földbírtokos vármegyénk zala-egerszegi járására nézve az állandó gazdasági tanácsot a tiszlet birta meg.

— **Meghívás.** Az alsó-lendvai vasuti vendéglős helyiségében 1900. évi február hó 17. napján polgári táncmulatságot rendez, melyre kéri czimzett egy és beces családját tisztelettel meghívja Huber Alajos vendéglős. — Beletp-díj: személyeg 60 fillér, családjegy 1 korona. Kezdeté este 6 órakor.

— **A felvilágosító almozta.** Mint Stridónk írók, két áldozatot is követelt a vizgatáson levélkötés. A Felső-Muraközti nép tisztelet és tisztólvölsekkel füzösre lakodalmas alkalmával az ünnepeket. Ez helytelen és tiltott szokásnak az idén több bar nem életeszes, áldozta volt mar. Legutóbb f.

